

DEN TILLGÄNGLIGA LADDPLATSEN

Praktiska råd för hur en inkluderande laddplats bör utformas

Version 1.1

GÖR RÄTT FRÅN BÖRJAN

De senaste åren har vi sett en snabb ökning av antalet laddbara bilar i Sverige, inom några få år spås dessa utgöra en mycket stor andel av bilarna på våra vägar. Det kommer att finnas elbilmodeller som passar alla, så det är viktigt att alla har möjlighet att ladda.

I dag har de flesta laddplatserna stora brister när det gäller tillgänglighet, det är krångligt och i många fall omöjligt att ladda om du exempelvis är rörelsehindrad, kort eller har nedsatt handstyrka. Men med ganska små justeringar i utformning så kan många laddplatser bli betydligt mer inkluderande.

I den här guiden vill vi hjälpa dig som ska installera laddning att utforma den på ett mer tillgängligt sätt och att välja en utrustning som är lätt att använda. En laddplats som är tillgängligt utformad är bättre för alla!

Moa Breivik

Moa Breivik, projektledare
Region Jämtland Härjedalen

Johan Lagrelius

Johan Lagrelius, projektledare
BioFuel Region

Region Jämtland Härjedalen och
BioFuel Region samarbetar inom projektet

[Stolpe in för Stad och Land](#)
[Mellersta Norrland](#)

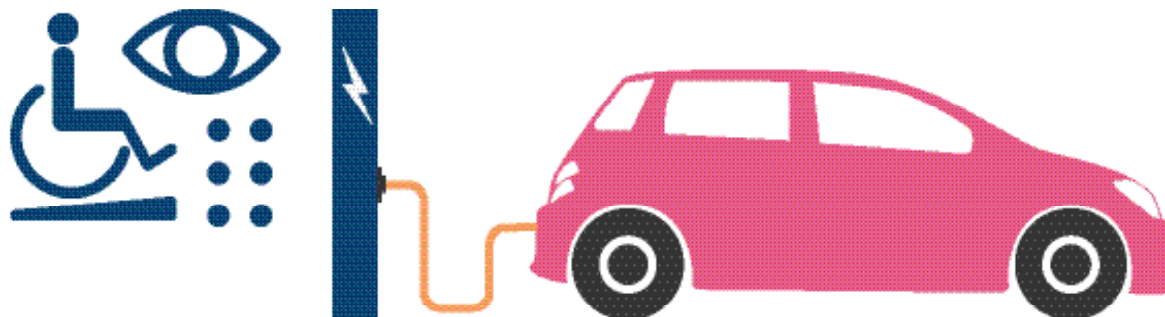
som syftar till att främja laddbara bilar och utbyggnaden av laddinfrastruktur. Men vi vill inte bara att antalet laddare ska bli fler, vi vill också att de som byggs ska ha en inkluderande utformning.

Materialet i den här guiden har vi tagit fram i ett samarbete med bland andra föreningarna [DHR](#) och [RTP](#) från flera delar av Sverige. Genom att diskutera dessa frågor tillsammans har vi fått mycket kunskap som vi vill sprida vidare.

TILLGÄNGLIGHET – BRA FÖR ALLA

Att laddplatser utformas på ett tillgängligt sätt gör en enorm skillnad för några samtidigt som det blir bättre förutsättningar för alla. När vi bygger med användaren i fokus kan vi se till att informationen blir tydligare, att det finns mer utrymme för både barnvagn och rullstol och vi undviker onödiga kanter som användaren kan snubbla på. Brister i tillgängligheten kan dessutom vara ett brott mot diskrimineringslagen, så bygg smart och bygg för alla. Att vara kort, ha nedsatt färgseende eller annan funktionsvariation ska inte vara ett hinder för att välja laddbar bil.

För att laddplatsen ska bli tillgängligt utformad räcker det inte med ambition. Perspektivet måste finnas med i hela processen, från val av plats till beställning av utrustning och hur denna installeras. En del i att skapa den medvetenheten är genom kravställning från beställare. Efterfråga lösningar som gör laddningen tillgängligare. Ta fram en strategi för hur laddplatserna ska bli tillgängliga så att ni kan visa vilka krav ni kommer att ställa på era leverantörer.

KOM I GÅNG – VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ

En viktig framgångsfaktor är att ta med aspekter kring tillgänglighet redan i planeringen av laddaren. Genom att tänka rätt i val av plats, inköp och installation kan vi undvika att skapa hinder för användning. Föregå med gott exempel genom att påverka det ni kan styra över, fundera över hur ni kan göra laddplatsen mer tillgänglig och hur ni kan kravställa i beställningen (se exempel i slutet av guiden). Det är ofta flera aktörer som är inblandade vid inköp och installation. Tydliggör vem som ansvarar för kontrollen av att utrustningen blir installerad på ett tillgängligt sätt.

Det viktigaste när en laddplats utformas är att det blir lätt att komma åt laddaren när bilen är parkerad. Detta innebär att det ska vara gott om utrymme både bredvid och framför bilen. Dessutom får det inte finnas några hinder som är i vägen i form av kanter, höjdskillnader eller påkörningsskydd. En god startpunkt är att tänka att laddplatsen utformas likt en så kallad familjeparkering som är extra lång och med gott om utrymme som markerats som spärryta på båda sidor om fordonet. Om en familj med stor bil, barn i bilbarnstolar och storhandling har gott om utrymme, så kommer laddplatsen att ha goda grundförutsättningar att vara tillgänglig för de flesta.

Fundera över lämplig placering på parkeringen. Undvik om möjligt att installera laddaren på parkeringens mest "attraktiva" platser. Då minskar risken att platsen nyttjas av de som inte behöver ladda. En placering långt bort från entré eller serviceställe försämrar dock tillgängligheten, en avvägning behöver göras.

TÄNK PÅ DETTA:

- Välj en plats som snöröjs.
- Välj en upplyst plats som upplevs som trygg.
- Det ska vara låg lutning på marken.
- En plats med hårdgjord yta är att föredra för att säkra god framkomlighet i olika väder, och möjliggöra markering av spärrytor.
- En parkeringsplats med friyta intill är ofta ett bra val, extra utrymme förbättrar tillgängligheten.
- Inkludera tillgänglighetsaspekterna i er beställning, se exempel på skalkrav i slutet av guiden.
- Gör en slutinspektion som bör omfatta både laddarens funktion och tillgänglighet.

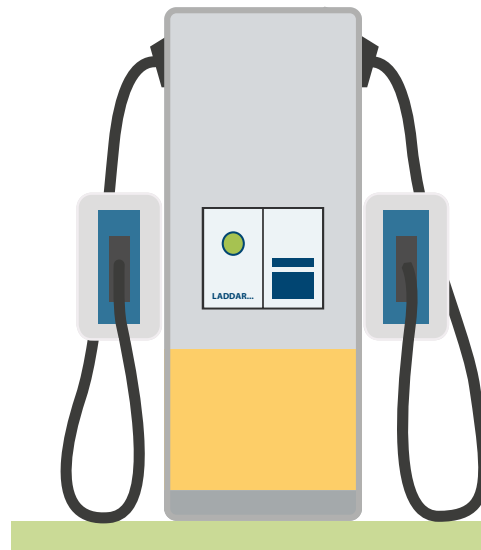
UTFORMNING AV LADDAREN

För laddplatser är det framför allt laddpunkten och skärmen som inte får sitta för högt upp så att de hamnar över axelhöjd för en person som sitter i rullstol. Skärm och information om betalning ska ha tydlig kontrast mellan text och bakgrund. Handtaget bör kunna manövreras med en hand.

Välj en laddare som kan förmedla status på laddningen även till personer med nedsatt färgseende. Ofta är detta information som endast visas med ljus av olika färg eller blinkmönster.

Vissa laddare kombinerar 3–4 laddpunkter i samma enhet, detta sätter begränsningar för hur mycket yta som kan nyttjas för respektive plats då laddkabeln har en specifik längd. En sådan laddlösning kan upplevas som trång och vara svår eller omöjlig att använda för personer i rullstol. Att använda utrustning som har max 2 laddpunkt per enhet är därför att föredra ur tillgänglighetssynpunkt.

På vissa laddare är utrustning såsom laddkontakter, skärm, knappar och kortläsare fördelade på olika sidor av laddaren. Det kan i vissa fall vara svårt att placera ut påkörningsskydd och väderskydd kring en sådan laddare utan att försämra tillgängligheten, det är bra att ha med sig när ni väljer laddare.

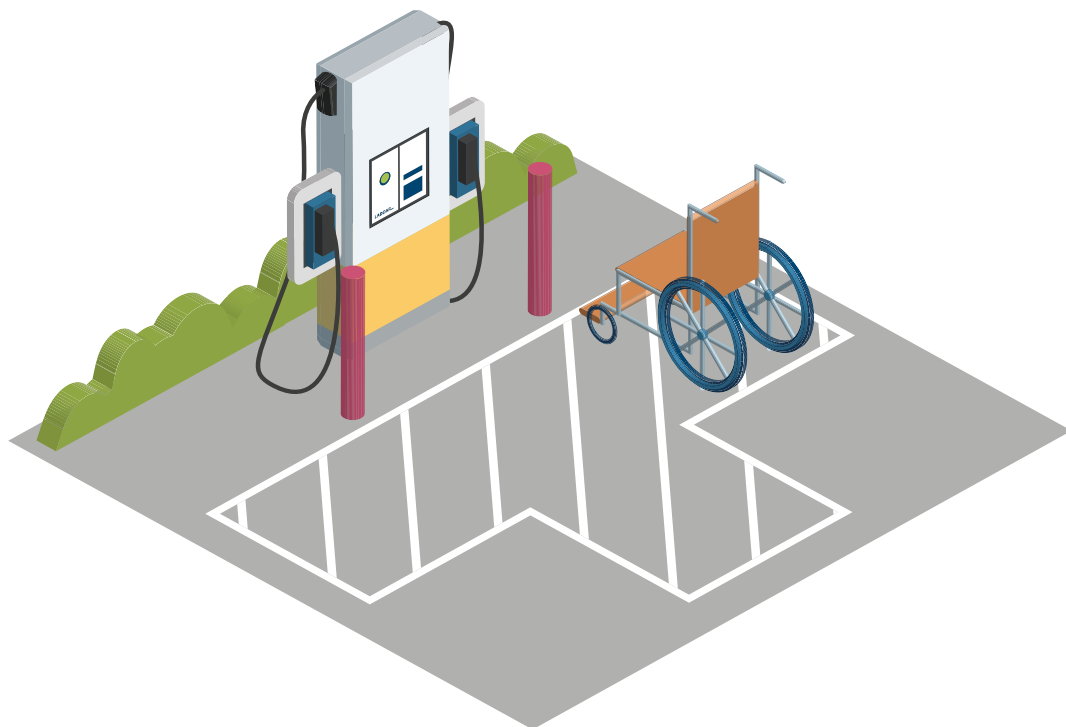
TÄNK PÅ DETTA:

- Laddpunkter betalning och annan information ska finnas på en höjd av högst 120 cm över parkeringsytan, men gärna på 80-100 cm höjd.
- Ha tydlig kontrast mellan text och bakgrund. Undvik kombinationen röd/grön.
- Välj en laddare som kan förmedla status på laddningen även till personer med nedsatt färgseende.

UTFORMNING AV LADDPLATSEN

Eventuella påkörningsskydd ska hålla bilar ute om olyckan är framme, men de får inte försvåra tillgängligheten och stänga rullstolar ute. Det förekommer att påkörningsskydd placeras för tätt eller att skyddet utgörs av en båge framför laddaren vilket försämrar tillgängligheten.

Ibland är laddkontakter, skärm, knappar och kort/RFID-läsare etcetera fördelade på olika sidor av laddaren. Då behöver beställaren vara extra observant kring hur väderskydd och påkörningsskydd placeras.

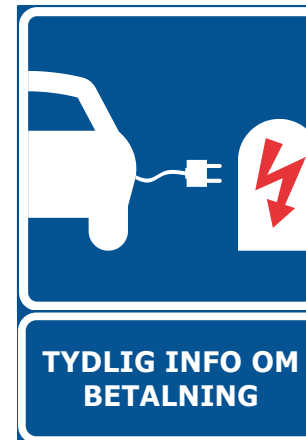
TÄNK PÅ DETTA:

- Undvik höjdskillnader och kanter mellan fordon och laddplats.
- Om möjligt får parkeringens hårdgjorda markbeläggning gärna fortsätta ända fram till laddplatsen.
- Laddarens betongfundament ska sänkas till marknivå så att höjdskillnader undviks och att skärm, knappar och reglage hamnar på rätt höjd.
- Markera gärna ytor för rekommenderad placering av fordonet.
- Markera tydliga spärrytor på 90 cm mellan och framför laddplatserna, på så sätt säkras god åtkomst och manöverutrymme både framför och bredvid bilen.
- Eventuella påkörningsskydden ska inte begränsa tillgänglighet med rullstol. Placera dem med minst 90 cm, gärna 120 cm mellanrum för att ge god framkomlighet.
- Även väderskydd ska vara utformade på sådant sätt att åtkomst till laddpunkt, skärm, knappar och kortläsare inte försämras. Observera att i vissa fall är denna utrustning fördelad på flera olika sidor av laddaren.

SKYLTA SÅ ATT DET BLIR TYDLIGT

Det är viktigt att information om laddplatsen är tydlig och enkel för alla att förstå. Se till att placera informationen så att den går att läsa för både sittande och stående personer av olika längd. Om användaren behöver scanna en QR-kod eller en tagg för att betala ska även dessa placeras lättåtkomligt.

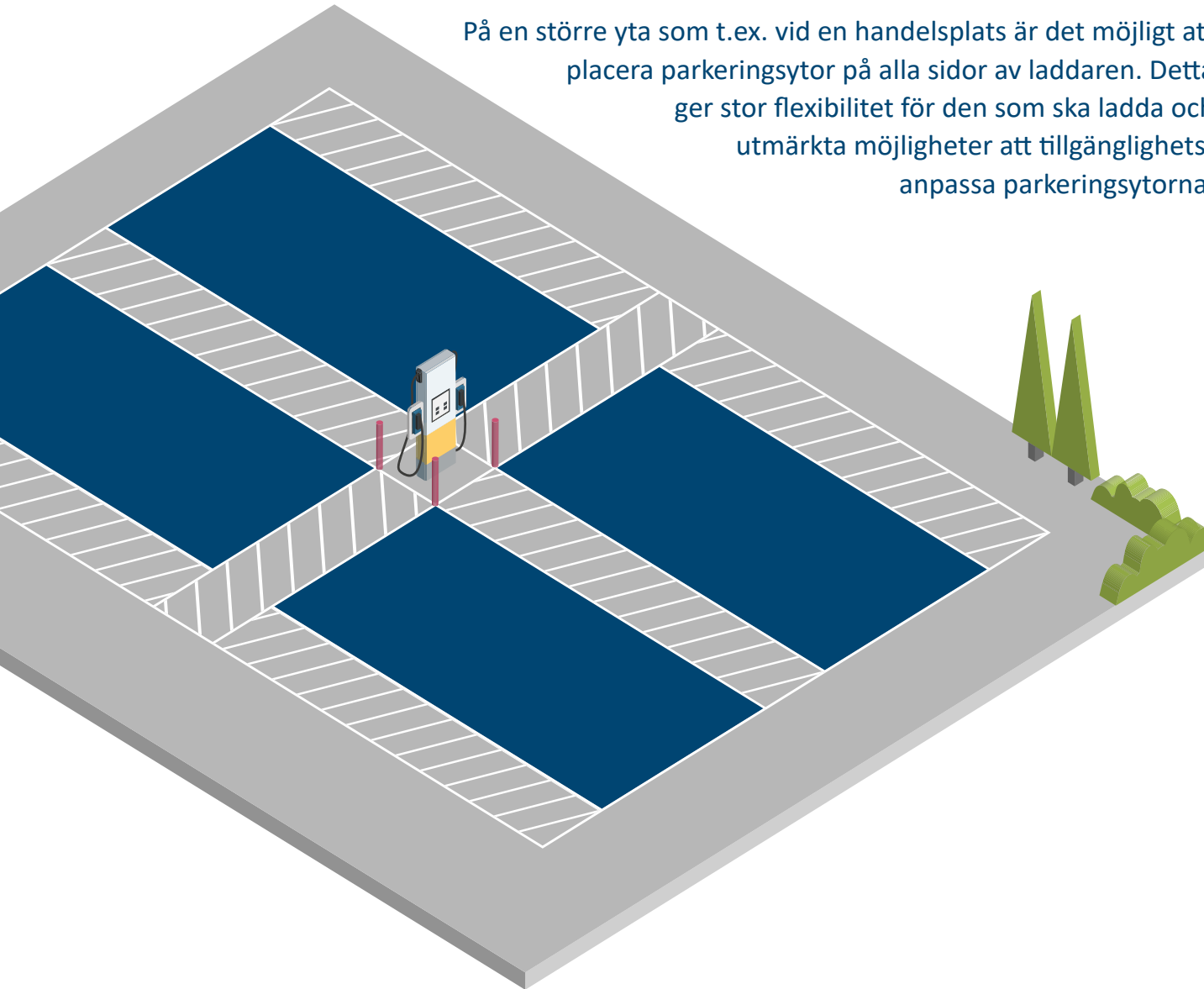
Sträva efter att ha skyltning och information med stor text och god kontrast. Undvik färgade plattor eller bilder som bakgrund till text. Välj gärna dekal med matt finish för att undvika blänk som försämrar läsbarheten.

TÄNK PÅ DETTA:

- Informationen måste vara tydlig och enkel
- Skyltning och information behöver kunna läsas av både stående och sittande personer
- Koder och taggavläsare ska vara placerade så att de är lättåtkomliga
- Överväg att ha information eller vägledning även på engelska

På en större yta som t.ex. vid en handelsplats är det möjligt att placera parkeringsytor på alla sidor av laddaren. Detta ger stor flexibilitet för den som ska ladda och utmärkta möjligheter att tillgänglighetsanpassa parkeringsytorna.

TÄNK PÅ DETTA:

- Spärrytorna mellan och framför laddplatserna ger god framkomlighet runt hela bilen och minskar risken att bli inparkerad.
- Notera att om laddaren ska kunna nyttjas från alla sidor samtidigt så krävs en laddlösning med fyra uttag. Antingen en laddare med fyra uttag, eller två laddare med två uttag vardera.
- Det finns laddare som har mer än 2 laddpunkter, men då utgör ofta kabellängden en begränsning när det gäller tillgänglighet och att skapa manöverutrymme mellan platserna.
- Kontrollera att påkörningsskydden inte blockerar möjlighet till passage mellan fordonen

SNABBLADDARE PÅ RAD

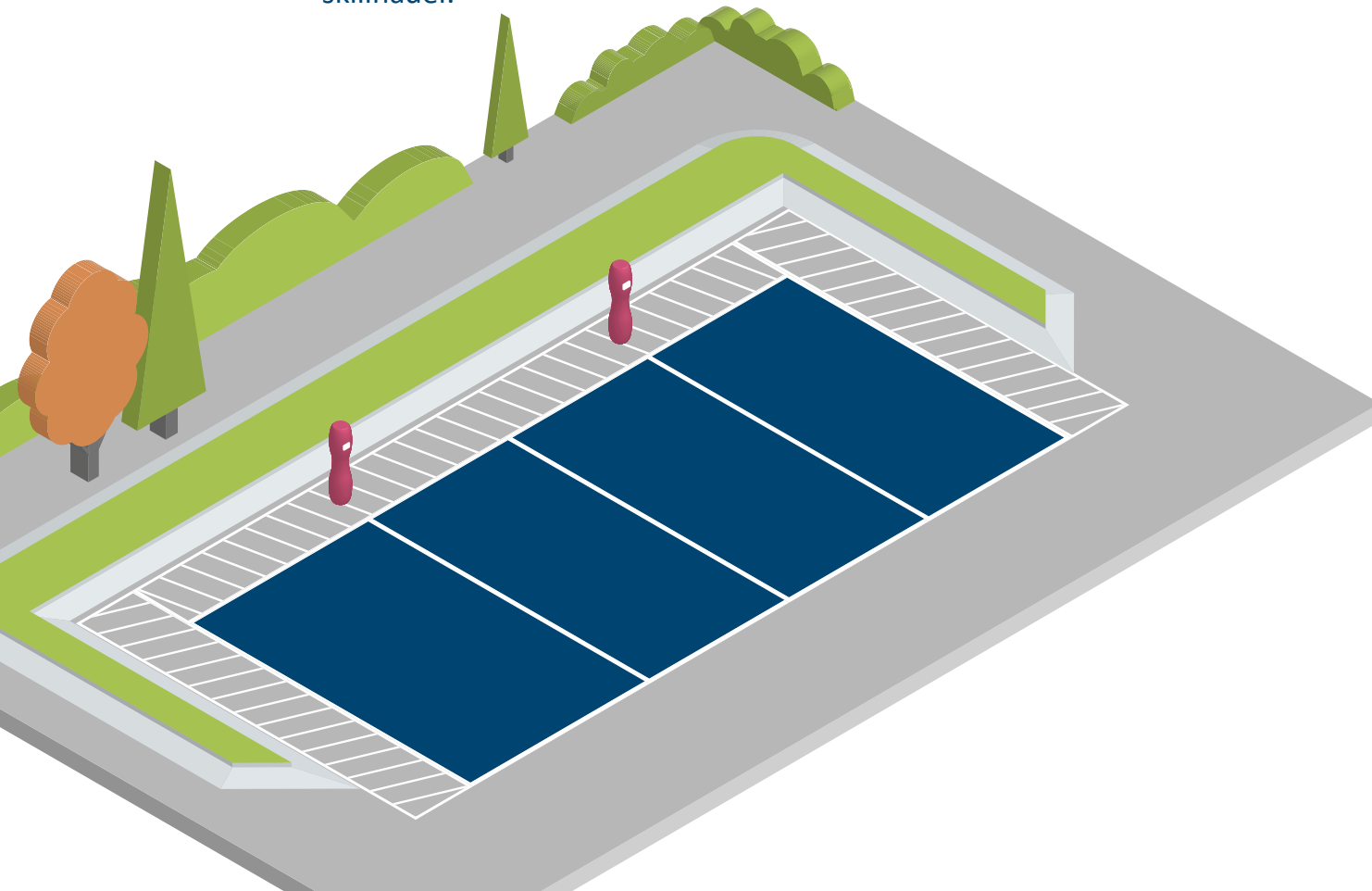
Spärrytor skapar ökad tillgänglighet vid fler laddplatser. Genom att ta bort någon parkeringsplats och fördela ytan som spärrytor mellan laddplatserna så kan samnyttjandet skapa gott om utrymme på bredden för samtliga laddplatser.

TÄNK PÅ DETTA:

- Ha gärna väl tilltagna spärrytor mellan och framför laddplatsen.
- Placera gärna laddplatserna mot en friyta. Det skapar ökad tillgänglighet

NORMALLADDAREN

När normalladdare/långsamladdare ska installeras är det vanligt att man installerar många laddare på samma plats. Möjligheten att etablera extra breda ytor är ofta begränsad. Men kanske kan ytterkanterna breddas? Det är viktigt att bygga bort så många hinder som möjligt, t.ex. nivåskillnader.

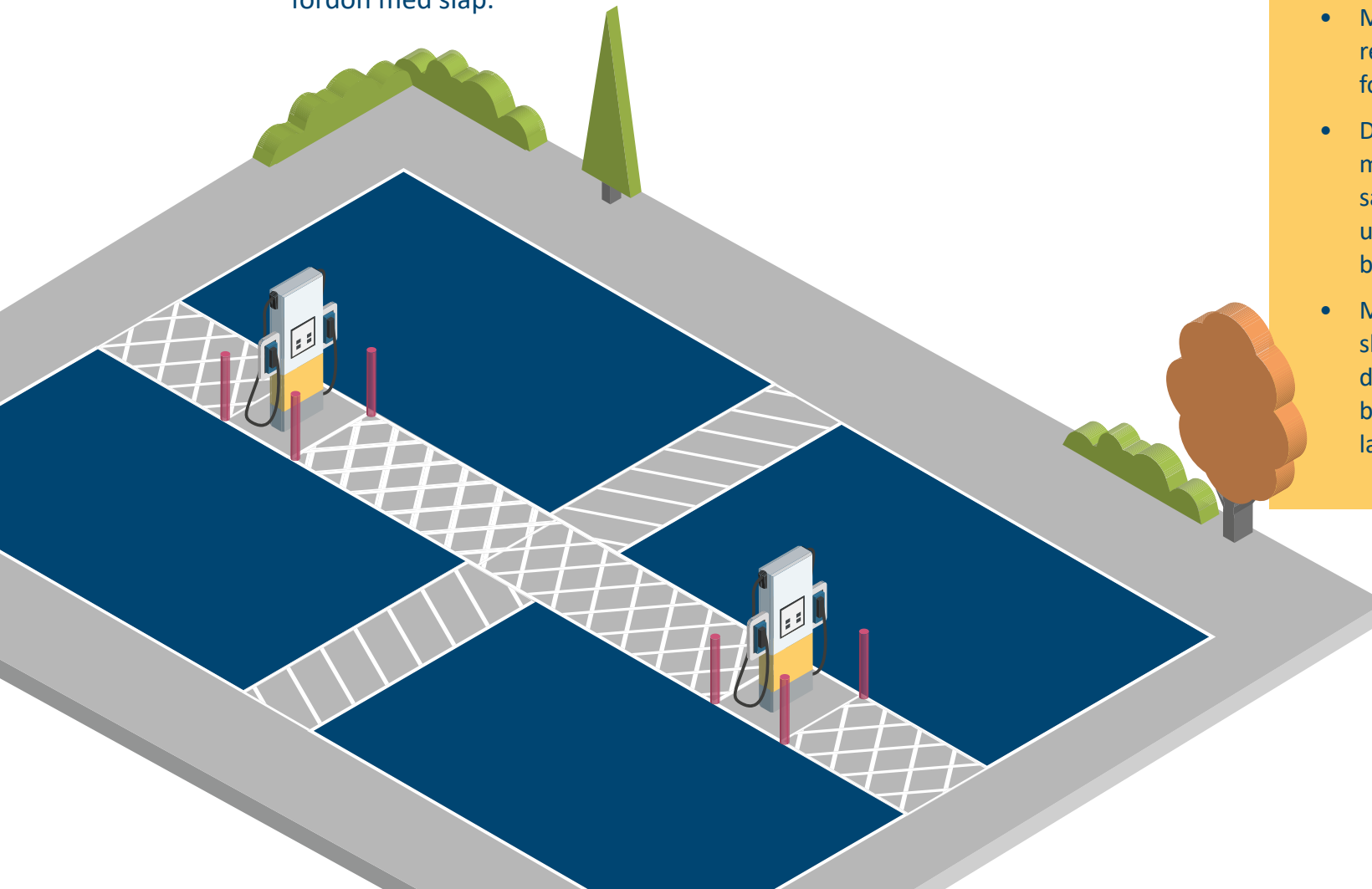

TÄNK PÅ DETTA:

- Genom att bredda en av parkeringarna i ytterkant något blir tillgängligheten bättre. Om det inte finns utrymme för spärrytor mellan varje parkering är detta ett bra sätt att förbättra tillgängligheten ytterligare.
- Det har skapats ett utrymme framför parkeringsplatserna som gör det lättare att komma runt bilen och fram till laddaren
- Om det går att nyttja en parkeringsplats med friyta intill är det ofta ett bra val, extra utrymme förbättrar tillgängligheten.

ENERGISTATION – SOM MACKEN FAST FÖR EL

Att placera laddarna som på en traditionell mack gör att det är enkelt att köra vidare efter avslutad laddning vilket underlättar för längre fordon och fordon med släp.

TÄNK PÅ DETTA:

- Markera gärna ytor för rekommenderad placering av fordonet
- Det är bra att sätta ut spärrytor mellan laddplatserna. På så sätt säkras god åtkomst och manöverutrymme både framför och bakom bilen.
- Med placering av påkörningskydden mellan laddarna skyddas de från påkörning utan att begränsa framkomligheten till laddarna.

BESTÄLLNINGEN

Här följer några exempel på skallkrav som kan lyftas in när det är dags att beställa installation.

Utrustning

- Skyltar och annan information ska beakta användare med nedsatt syn och färgseende genom att ha tydlig kontrast mellan text och bakgrund samt undvika röd/grön färgkombination.

Installation

- Installationen ska ske på sådant sätt att det inte blir några höjdskillnader eller kantstenar mellan fordon och laddplats.
- Laddarens betongfundament ska sänkas till marknivå så att höjdskillnader undviks och att skärm, knappar och reglage hamnar på rätt höjd.
- Parkeringens hårdgjorda markbeläggning ska fortsätta ända fram till laddplatsen/betongplattan.
- Det ska finnas utrymme för minst 90 cm friyta runt fordonet, både mellan parkerade fordon och mellan fordon och laddare. För att åstadkomma detta målas en spärryta kring laddplatserna.

- Eventuella skyltar med betalinformation ska placeras på ett sådant sätt att informationen finns högst 120 cm, men gärna 80—100 cm över parkeringsplatsens yta.
- Påkörningsskydd ska placeras med ett avstånd på minst 90 cm (gärna 120 cm) mellan varandra så att laddplatsen går att nå från rullstol.
- Placeringen av påkörningsskydd får inte försämra åtkomst till laddkontakter, skärm, knappar och kort/RFID-läsare.
- Det ska finnas minst 90 cm fri bredd mellan väderskydd och laddare på de sidor av laddaren som har denna utrustning.

Stolpe in för Stad och Land Mellersta Norrland (SiSL)
är ett projekt vars mål är att skapa bättre förutsättningar för resor
med elbil i Jämtlands och Västernorrlands län.

För mer om projektet som helhet, besök:
biofuelregion.se/projekt/sisl-mellersta/

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Länsstyrelsen
Västernorrland

Region
Västernorrland

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

Sollefteå
kommun

Kramfors
kommun

BioFuel Region™